

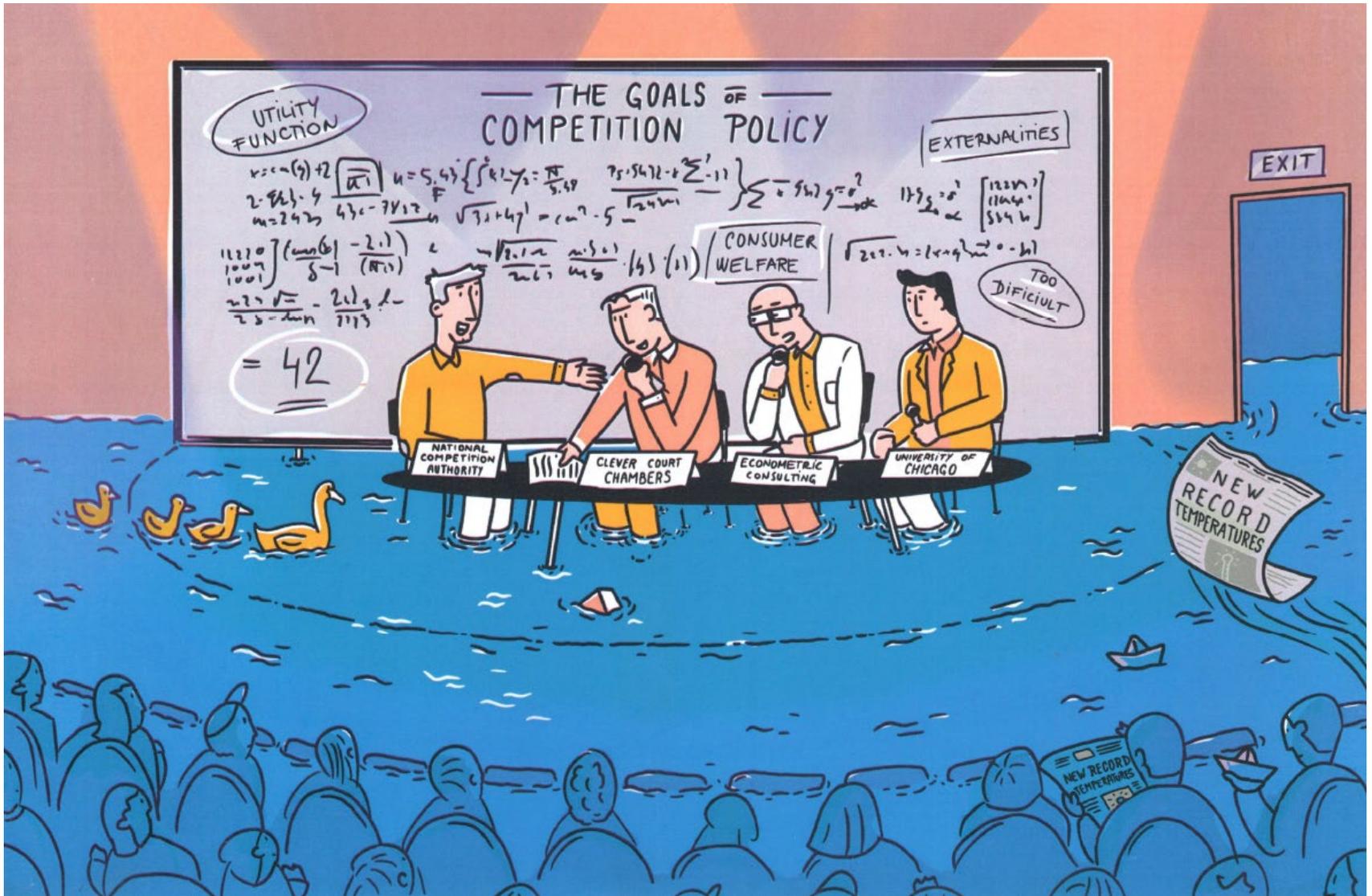
Minder concurrentie voor meer duurzaamheid?

enkele kritische opmerkingen bij ACM's *Leidraad Duurzaamheidsafspraken*

Maarten Pieter Schinkel
Universiteit van Amsterdam

Nederlandse Economenweek 2020
19 november 2020, 13:15-14:45 uur

Article 101
(ex Article 81 TEC)

1. The following shall be prohibited as incompatible with the internal market: all agreements between undertakings, decisions by associations of undertakings and concerted practices which may affect trade between Member States and which have as their object or effect the prevention, restriction or distortion of competition within the internal market, and in particular those which:

Source: TFEU, *Official Journal*, 9 May 2008

3. The provisions of paragraph 1 may, however, be declared inapplicable in the case of:

- any agreement or category of agreements between undertakings,
- any decision or category of decisions by associations of undertakings,
- any concerted practice or category of concerted practices,

which contributes to improving the production or distribution of goods or to promoting technical or economic progress, while allowing consumers a fair share of the resulting benefit, and which does not:

- (a) impose on the undertakings concerned restrictions which are not indispensable to the attainment of these objectives;
- (b) afford such undertakings the possibility of eliminating competition in respect of a substantial part of the products in question.

Source: TFEU, *Official Journal*, 9 May 2008

Competition contributing to the European Green Deal

#EUGreenDeal

Guidelines

Sustainability agreements

Opportunities within competition law

DRAFT

9 July 2020

Waar regulering faalt ...

- ... beperkt wordt; incompleet is; inflexibel; langzaam; politieke wil mist
- Zou private coördinatie een industrie wellicht kunnen helpen om naar een meer duurzaam productie-evenwicht te bewegen; externaliteiten te verminderen; de suboptimale productie van publieke goederen door de markt te verbeteren
- Bedrijven hebben vaak betere informatie over hoe ze hun eigen externaliteiten zouden kunnen verminderen – en soms ook bevlogen CEOs
- En mededingingsautoriteiten hebben de economische expertise of een kosten-baten analyse uit te voeren, in milieu-economie-stijl

Uitgangspunten achter de ACM leidraad

- Verwelkoming mededingingsbeperkende duurzaamheidsinitiatieven (“groene kartels”)
 - Verduidelijking
 - Versoepeling van de eisen voor vrijstelling onder 6(3)Mw – “Mogelijkheid 2”
- ACM veronderstelt daarbij dat:
 - Mededinging en duurzaamheid strijdig kunnen zijn – Publieke Economie
 - **Beperking van de mededinging** tot meer duurzaamheid leidt
 - Er maatschappelijk wenselijke groene kartels bestaan, die:
 - ACM onder de huidige interpretatie van 6(3)Mw moet verbieden
 - Die daarom wellicht niet worden voorgesteld – voorbeelden?
 - Onder de versoepelde eisen wel voortkomen

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM
Amsterdam Center for Law & Economics

Biologische vleeskip

5½ week oud
940 gram

Plofkip

5½ week oud
2.900 gram

WAKKER
DIER

DIER
WAKKER

NOS NIEUWS • BINNENLAND • DINSDAG, 11:51

Toezichthouder ziet bijna geen 'plofkip' meer in de supermarkt

Kippenvlees met een Beter Leven-keurmerk ANP

In de supermarkt is het aanbod van duurzame kip groter dan ooit. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) concludeert na eigen onderzoek dat de zogenoemde plofkip bijna helemaal uit de schappen is verdwenen.

Leidt beperking van de mededinging tot meer duurzaamheid?

- Mensen waarderen meer duurzaamheid (tenminste iets):
 - Als productkwaliteitsverbetering, en/of
 - Minder negatieve, dan wel positieve externaliteiten (publiek goed)
- Bedrijven zijn gericht op winstmaximalisatie, waarbij:
 - Duurzaamheidsinvesteringen een kostenpost zijn, waarvan
 - Opbrengst een hogere betalingsbereidheid is – productkwaliteit, image/goodwill
- Te verwachten: maximale prijsverhoging voor minimale duurzaamheidsinvestering

Het Phoebus Kartel (1925-1939)

Mr. Louis Rieben
Tung-Sol Lamp Works Inc.
95 Eighth Avenue
Newark, N. J.

Mr. A. W. Gast
Chicago Miniature Lamp Works
1500 North Ogden Avenue
Chicago, Ill.

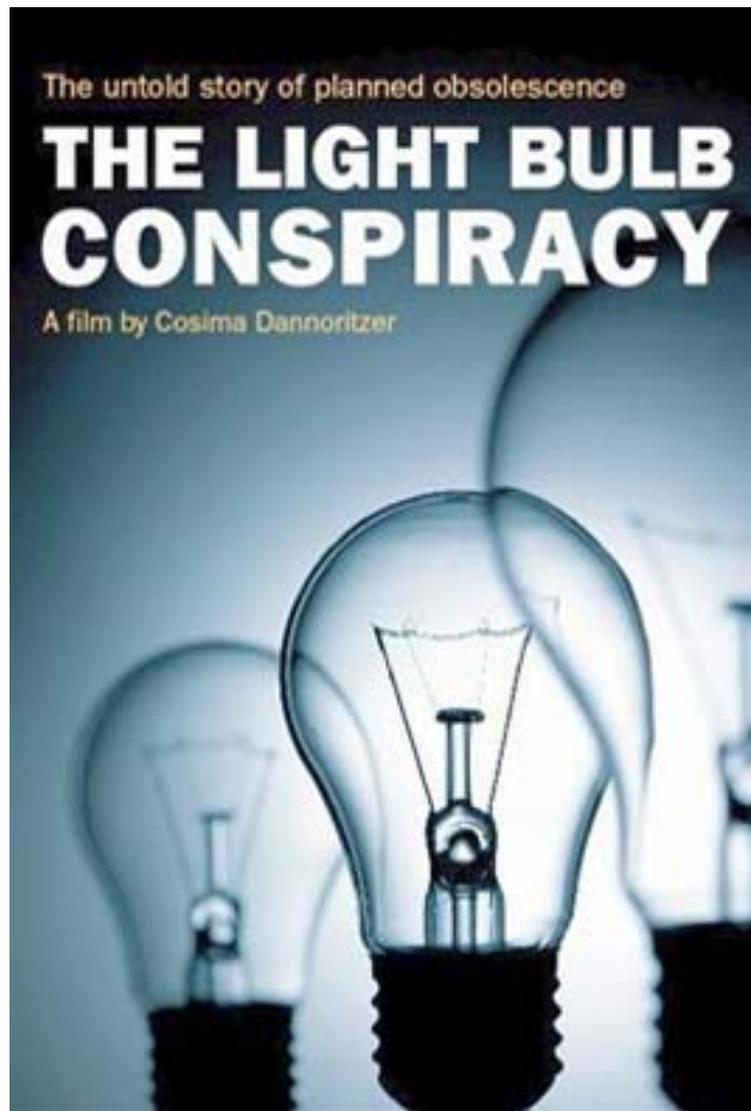
Gentlemen:

In conformity with our practice of notifying you of impending changes in our lamp product, we are calling to your attention a change which has been approved:-

1. The design life of the 2330 Lamp has been changed from 300 back to 200 hours, the change to take effect as soon as manufacturing facilities will permit. It is understood that no publicity or other announcement will be made of the change.

Very truly yours,

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM
Amsterdam Center for Law & Economics

Leidt beperking van de mededinging tot meer duurzaamheid?

- Mensen waarderen meer duurzaamheid:
 - Als productkwaliteitsverbetering, en/of
 - Minder negatieve, dan wel positieve externaliteiten (publiek goed)
- Bedrijven zijn gericht op winstmaximalisatie, waarbij:
 - Duurzaamheidsinvesteringen een kostenpost zijn, waarvan
 - Opbrengst een hogere betalingsbereidheid is – productkwaliteit, image/goodwill
- Te verwachten: maximale prijsverhoging voor minimale duurzaamheidsinvestering
- Uit de literatuur komt vooral naar voren:
 - Juist *meer concurrentie* stimuleert corporate social responsibility (CSR)
Flammer (Stat.Mgmt.J., 2015), Aghion, P., Bénabou, R., Martin, R., & Roulet, A. (2020).
 - Horizontale afspraken (RJV's, regulering) geven groot risico op prijscollusie
Fonseca and Normann (EER, 2012), Duso et al (REStat, 2013), Awaya and Krishna (AER, 2016)

Leidt beperking van de mededinging tot meer duurzaamheid?

- Mensen waarderen meer duurzaamheid:
 - Als productkwaliteitsverbetering, en/of
 - Minder negatieve, dan wel positieve externaliteiten (publiek goed)
- Bedrijven zijn gericht op winstmaximalisatie, waarbij:
 - Duurzaamheidsinvesteringen een kostenpost zijn, waarvan
 - Opbrengst een hogere betalingsbereidheid is – productkwaliteit, image/goodwill
- Te verwachten: maximale prijsverhoging voor minimale duurzaamheidsinvestering
- *Prijsafspraken stimuleren duurzaamheid, niet duurzaamheidsafspraken* – Schinkel & Spiegel, IJIO, 2017)
- Restconcurrentie werkt tegen – Treuren & Schinkel, WP
- Compensatie van consumenten dient ACM af te dwingen – met imperfecte informatie
- Maar met compensatieverplichting is groen kartel meestal niet winstgevend – Kip, Kolen

Can Collusion Promote Sustainable Consumption and Production?

- Suppose sustainability is a product improvement (tied)
- Consumers have a higher willingness to pay for more sustainable product
- Will for-profit firms invest more when they are allowed to collude?

- Schinkel & Spiegel (IJIO, 2017): semi-collusion model
- Two-stages: Stage 1. sustainability investments (v); Stage 2. quantities (q)
- One-shot: contractable; symmetric equilibria
- Constant marginal costs of production (k); fixed sustainability cost (r)

price firm 1 (inverse demand)

$$\pi_1(q_1, q_2, v_1, v_2) = \overbrace{(a + v_1 - q_1 - \gamma q_2)}^{\text{price firm 1 (inverse demand)}} q_1 - kq_1 - \frac{rv_1^2}{2},$$

price firm 1 (inverse demand)

$$\pi_1(q_1, q_2, v_1, v_2) = \underbrace{(a + v_1 - q_1 - \gamma q_2)}_{\text{price firm 1 (inverse demand)}} q_1 - kq_1 - \frac{rv_1^2}{2},$$

$$\pi_2(q_1, q_2, v_1, v_2) = \underbrace{(a + v_2 - q_2 - \gamma q_1)}_{\text{price firm 2 (inverse demand)}} q_2 - kq_2 - \frac{rv_2^2}{2}.$$

price firm 2 (inverse demand)

Four possible regimes:

- Competition (*)

$$\pi_1(q_1, q_2, v_1, v_2) = (a + v_1 - q_1 - \gamma q_2)q_1 - kq_1 - \frac{rv_1^2}{2},$$

- sustainability coordination (*sc*)

← Geogd ACM beleid

- production cartel (*pc*)

$$\pi_2(q_1, q_2, v_1, v_2) = (a + v_2 - q_2 - \gamma q_1)q_2 - kq_2 - \frac{rv_2^2}{2}.$$

- full collusion (*fc*)

Main Finding: Policy Paradox

Proposition 1 $v^{pc} > v^* > v^{fc} > v^{sc}$.

- ‘Green’ is a dimension of competition in Stage 1 – business-stealing
- It is costly to produce more sustainably, but it attracts customers
- Collusion eliminates this competitive drive: saving the firms the investments

- Findings in stark contrast with the policy – seeks to allow sustainability agreements only
- Paradox: sustainability is increased, *because* cartel appropriates the surplus
- Yet if a production cartel is allowed, consumer welfare decreases steeply
- Not eliminating competition undermines investments – more than it increases output

‘First-mover Disadvantage’ is een Rariteit

- Veronderstelt dat WTP nihil is en/of bedrijven zich niet groen kunnen onderscheiden
- N.B. In dat geval is het onmogelijk consument te compenseren – fair share?
- Transitie brengt wel kosten met zich mee
- Waarom zouden bedrijven in samenspanning dan wél investeren?

- Zodra $WTP > 0$ is de prikkel om te investeren groter in concurrentie dan collusie

- PS Dat wil (natuurlijk!) niet zeggen dat bedrijven in concurrentie optimaal investeren in groen (dat is nou juist waarom het een overheidstaak is)
- Maar het gaat om *het verschil* in investering tussen concurrentie en collusie

Oprekking van het compensatiecriterium

40. ACM believes that, with regard to environmental-damage agreements, it should be possible to take into account benefits for others than merely the users. For example, if undertakings in a certain sector jointly decide to use carbon-neutral energy only, greenhouse gas emissions will decrease as a result thereof. This is a benefit that both customers of the producers involved as well as the rest of Dutch society can reap. As a consequence, the agreement will also help realize the government's policy objective of reducing CO₂ emissions.
41. In such situations, it can be fair not to compensate users fully for the harm that the agreement causes because their demand for the products in question essentially creates the problem for which society needs to find solutions. However, in that context, the agreement must contribute to a policy objective that has been laid down in an international or national standard to which the Dutch government is bound. Moreover, that contribution must be efficient (see section 50). In such cases, users will, as a rule, reap the benefits in the same way as the rest of society does.

Oprekking van het compensatiecriterium

De eis: “De gebruikers van de betrokken producten ontvangen van die [duurzaamheids]voordelen een billijk aandeel” 6(3)Mw

- wordt opgerekt voor duurzaamheidsvoordelen in de vorm van “voorkomen of beperken van **evidente milieuschade**” t.b.v. een “norm ... waaraan de overheid is gebonden” (38):
- daarbij tellen nu de voordelen die ten goede komen “zowel aan gebruikers van de betrokken producten als aan **de rest van Nederlandse samenleving**” (40)
- dat impliceert dat de gebruikers er op achteruit kunnen gaan (41) – “vervuiler betaalt”

Leidraad duurzaamheidsafspraken

Huidige situatie

Nieuwe situatie

Leidraad duurzaamheidsafspraken

Huidige situatie

Nieuwe situatie

Conclusies 1/2

- *Prijskartels die gedwongen worden te compenseren doen mogelijk iets aan groen*
- Belangen ACM en groen kartel zijn (blijvend) tegengesteld – onderhandeling, monitoring
- Aanslag op ACM middelen. Groot risico op misbruik – ‘cartel green-washing’
- Met versoepelde compensatie-eis kan ACM nauwelijks nog “nee” zeggen
- Gevolg: veel minimaal groen tegen maximale prijsstijgingen
- Beleid staat haaks op de Staathuishoudkunde (Samuelson, Lindahl):
 - Hoe *meer* waardering voor groen, hoe *minder* een kartel hoeft te doen
 - Externaliteiten dient de overheid (indirect) te prijzen – Kolen, maar ook Kip
 - Via publieke belastingen break-even, via kartel met maximale marge

Conclusies 2/2

- ACM meet zich een herverdelingsfunctie aan – nu meer ‘Pareto’ op ‘gemiddelde consument’
- Terwijl centrale overheid haar snor kan (blijven) drukken – ‘zelf-regulering’ immers
- Externaliteiten moet je *internaliseren*; niet *kartelliseren*

- Dit mededingingsbeleid is slechter dan second-best: het dreigt te leiden tot:
 - Minder, in plaats van meer, duurzaamheid
 - Ondermijning van de afschrikwekkende werking van de kartelwet

Hoe nu verder?

- ACM's taak is om de mededinging te beschermen ...
- en beweringen dat de kartelwet duurzaamheid in de weg zou staan te weerleggen ...
- niet om green-washing kartels permanent te monitoren ...
- ... of om welvaart te herverdelen
- Goede reguleringsinitiatieven kan de ACM prima doorverwijzen (“Mogelijkheid 3”)

Hoe nu verder?

- ACM's taak is om de mededinging te beschermen ...
- en beweringen dat de kartelwet duurzaamheid in de weg zou staan te weerleggen ...
- niet om green-washing kartels permanent te monitoren ...
- ... of om welvaart te herverdelen
- Goede reguleringsinitiatieven kan de ACM prima doorverwijzen (“Mogelijkheid 3”)

- ACM moet af van het onjuiste zelfbeeld dat ze duurzaamheid in de weg zou staan
- Het tegendeel is waar: *Trucks* (2016); *Recycling Automotive Batteries* (2017); *German Car Manufacturers* (lopend onderzoek)
- Behoudens een enkele verduidelijking, is de leidraad een verdere verslechtering ten opzichte van het *Visiedocument Mededinging & Duurzaamheid* uit 2014

